

היה לוס'

מטן: ביהמ"ד דחסידי ספינקא רחוב דונולו 11 בני ברק

שיחות קודש ושיעורים מאת כ"ק האדמו"ר מספינקא שליט"א.

שיעור בפרי הארץ פרשת קרח
נמסר: מוצש"ק פרשת קרח תשפ"ג

להוציא יקר מזולל

חיים כי חיים או מות אנו לא בוחרים, אנו יכולים לבחור בחיים – היינו לחיות עם מי שמחיה בפועל את המצב, או חלילה להיפך לבחור במוות כלומר לא לראות את החיות שה' המחיה את המצב ולהתעלם מזה ואז הנתק הזה נקרא מות. ולכן אומרת התורה לשון שנראית ככפולה את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. הביאור הוא שכל זמן שאני בוחר בחיים כנ"ל אז לא משנה אם זה רע או טוב זה מחובר לחי החיים שהוא הקב"ה, אך אם אדם בוחר שלא לראות את המחיה הכל אז הוא מכניס את אותו המצב למות – לנתק בין אם זה רע ובין אם זה טוב. וא"כ יוצא שכל זמן שהשתמשנו בדעת לשני הדברים הראשונים שהם לראות טוב ורע ולמאוס ברע ולא עשינו את החיבור של הדבר לשורש, עדיין לא הגענו לכלל הבחירה של האדם.

התועלת שבחיבור.

הרה"ק מאושבצא מבאר יפה מאוד את הסיפור עם המרגלים שקראנו בשבוע שעבר. ואומר משל אם כעת יום ואני אומר לאחד מן החבורה שיצא החוצה לבדוק האם זה יום או לילה. אם יחזור ויאמר שיום הרי זה פשוט ומובן, אלא כנראה שכוונתי היתה שיאמר שכעת לילה, ואז יתפתח דיון בנושא ונראה לאן זה יוביל... כמו כן כששלח משה רבינו את המרגלים אם היו חוזרים ומאשרים את דברי השי"ת שהארץ אכן טובה, לא היה בזה שום חיידוש ותועלת. ולכן הבינו שרוצים שהם ידברו סרה על הארץ, ואז בני ישראל ייכנסו על אף החששות והפחדים מכיון שכך ה' צוה. כמו כן שאנו נפגשים בחיינו עם מצבים מורכבים יש כאן עניין שנחפש למצוא בכל מצב שכזה את השי"ת ומה הוא רוצה שאנו נראה בכל מצב שאנו עוברים. וזו הבחירה של האדם שדיברנו בשבוע שעבר, לבחור לראות את הנהגת ה' בכל מצב. כי אם אני בוחר בטובת הגוף שלי אז אני כאוב ואין לי כח לעבוד על המידות ואני מעדיף להיכנס לאזורי הנוחות שלי שאף אחד לא יזיז אותי משם.

תורה על רגל אחת?!

התולדות יעקב יוסף זי"ע מבאר מאוד יפה את הסיפור בגמ' על הגר שבא להתגייר אצל הלל, ואמר שרצה ללמוד כל התורה על רגל אחת. אמר לו הלל, 'מה דעלך סני לחברך לא תעביד'. ומבאר, מהי הסיבה שאדם יורד לעולם הזה? כפי שמבאר הפרה"א – להוציא יקר מזולל. הקב"ה ברא את העולם וערבב את הטוב והרע ועבודת האדם להפוך בחזרה את הטוב לחוד. כיצד? ע"י שהאדם יוצא מהמציאות הזו שכפפתה עליו ומבין שהיא איננה מציאות אלא סיבה לגלות את ה', ומבטל את עצמו מיש ל'אין'. הביטול לאין מחבר את האדם למי שהמציא לו את הסיטואציה בה הוא נמצא. לא דורשים מהאדם להמתיק את זה ולא להפוך את הרע לטוב אלא אך ורק לתת את נקודת החיבור הזאת – הוי אומר אני יודע מה הולך כאן ומי שלח לי את המתנה הזאת! את השאר הקב"ה כבר יוביל את האדם. אך עם כל זה אין לשכוח כי האדם עובר מצבים של גדלות ומצבים של קטנות. וכשהוא במצב של קטנות היינו שהוא מגלה את חוסר האונים שלו וצריך עכשיו להתרומם משם, זה לא קל. ומה עושים אז? האדם מחפש מישהו שיוכל להקשיב לו ולרומם אותו מהמקום שנמצא. זאת ועוד, ברגע שהוא יקום

האם קרח צדק?

'ויקח קרח שלקח מקח רע לעצמו. כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים... ואיזו מחלוקת שאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו. תחילתו של דבר אדם צריך לדעת למה הוא ירד לעולם? העניין הוא ידוע שעיקר כוונת בריאת העולם הוא עד שיגיע בהשתלשלות למקום הבחירה ברע או בטוב. ואשר ברא את האדם ישר לדעת מאוס ברע ובחור בטוב... ועיקר מעשה האדם להוציא יקר מזולל בסוד ומלכותו בכל משלה'.

הפרי הארץ נותן הקדמה, הקב"ה ברא את העולם בהשתלשלות העולמות וירידת המדרגות עד שהעולם הגיע למצב של השגת טוב ורע. כל זמן שהיה רק טוב לא תהיה בחירה לאדם ואם היה העולם משתלשל יותר מדי היה כזה גשם שלא היה ניתן כלל לראות את הרחמינות המחיה את הבריאה. ובבריאת האדם נתן לו הקב"ה דעת בעבור שני דברים. א. להבין את ההבדל בין רע לטוב, ב. לדעת למאוס ברע ולבחור בטוב. ובהמשך הדברים נעמיק יותר מה הכוונה בבחירה זו. אך כל זמן שתהליך זה לא קיים אין קיום לעולם. החידוש הוא שאף הקליפות שברא הקב"ה בעולמו ונותן להם חיות הם ג"כ ככלים ביצירתו של הקב"ה על אף שהם כביכול מתנגדים לו, וזהו ג"כ כבוד השי"ת. אף אדם לא היה מסוגל להכניס לביתו מישהו שהוא מתנגד לו... והקב"ה ברא בעולם רשעים וכופרים והסט"א שהקב"ה נותן לה חיות – זהו ומלכותו בכל משלה. וזהו כבוד ה'. והטעם הוא שהאדם יתן את ההכרה הזאת שהקב"ה מחיה את הכל. ובהכרה זו אנו מפרסמים את כבודו בעוד מקום ובעוד נדבך של הבריאה.

ה' אמר לו הלל

דוד המלך ע"ה למשל מלמד אותנו דרך זו, כששמעי בין גרה קלל אותו אמר, ה' אמר לו קלל. משום שחי כל הזמן את כבוד ה', לא ברר לעצמו אם זה מתאים לא אם לאו ואם יש לו רוחיים אישיים מזה, אלא מה כעת מגלה לי השי"ת, את המציאות שלי בדרך נוספת שלא היתה לי עד עכשיו ואין זה משנה כלל אם זה בטוב או ברע. ובאמת כאשר עשה דוד המלך ע"ה את העבודה הזו של להוציא יקר מזולל – כלומר להפריד בין המקרה (כביכול המציאות שנדמית לי) לבין המטרה למה נקרה ליידו כזה מקרה (וזה נקרא הפיכת המציאות לסיבה), מיד התחרט שמעי בין גרה למחרת מדוע עשה את הדבר הזה. ויתירה מזו דוד המלך ע"ה היה צריך להורגו מיד שכן הוא מורד במלכות, אך אעפ"כ מכיון שדוד המלך חי ברמה אחרת לגמרי שהיא 'להוציא יקר מזולל' לגלות בכל מקום את הסיבה ולעלות אותה לשורש, מנע מעצמו את הריגת שמעי בין גרה דווקא משום תוקף עבודתו, ואמנם כדי לסדר את הדברים עפ"י התורה שמגלגלים זכות ע"י זכאי וחוב ע"י חייב, השאיר זאת לשלמה בנו אחריו... כידוע. ושתיקה זו ששתק לו הביאה אותו בסופו של דבר בזכות זה להיות רגל רביעי במרכבה. התורה אומרת לנו ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. הקב"ה נתן לנו הכל באיזון. הדבר השלישי שאותו עוד לא אמרנו הוא שהדעת ניתנה גם בשביל חיבור – לחבר את המעברים שלנו לבורא. וזה נקרא לבחור בחיים לא לבחור

מהמקום אליו נפל ויגלה שהקב"ה מחיה אותו גם שם, הרי שהוא מעלה משם את כל חיות הקודש שנמצאת שם וממתינה לאותו יהודי שיבוא בדיוק בזמן המתאים הזה שהקב"ה קבע ויעלה אותם ויתן את החיבור שם לקב"ה על ידי נקודת האמונה שיחיה שם שהכל מאיתו יתברך. זה מה שהסביר הלל לגר, אמר לו: מהיכן קבלת כח לבוא ולהתגייר אם לא על ידי חברך היהודי שנפל למקום בו אתה היית, ונתן שם את החיבור לה'. א"כ אם אכן רוצה לחיות את כל התורה על רגל אחת – מה דעך סני לחברך לא תעביד. היכן שאתה מתמודד בין אם אתה במצב של גדלות – תזכור שזה גדלות הבורא. והן אם אתה בקטנות וחוסר אונים – זכור את עבודתך שהיא לזכור שהקב"ה מחיה אותך שם. וזהו ממזרח שמש עד מבוא מהולל שם ה', לא חשוב באיזה צד של המפה תמיד העבודה היא אחת – לגלות שם את מציאות ה' שמחיה אותך שם. מה שנראה לך כעת כמזרח השמש או כמערב, למחרת יכול להתהפך. אם כך תחיה – זו כל התורה על רגל אחת הן באור והן בחושך.

מה זה ועל מה זה.

ביארנו בפרשה קודמת את הפסוק שמשה רבינו מורה למרגלים, 'עלו זה בנגב ועליתם את ההר'. ולכאורה אם משה רבינו רצה שידברו טוב על הארץ היה צריך לשלוח אותם לצפון, שם רואים את הנוף של ארץ ישראל בתוספת קצת שלג... או לכל הפחות מקומות אחרים אטרקטיביים לא פחות, אך הנגב הוא מקום שומם ויבש ומה אפשר לצפות שיראו שם? מבאר המאור עיניים זי"ע לא זו המטרה של ארץ ישראל, אלא ארץ ישראל היא מקום מנוגב – היינו שלא רואים שם כלום, מלבד כל מיני מצבים שאין לנו הבנה מדוע כך הקב"ה מגלגל אותם. אך העבודה שלנו היא 'ועליתם את ההר' להעלות את המצבים האלו לשרשם שנגלה שם את הבורא. בכל דרכיך דעהו. מה זה ועל מה זה. זה מה שמבקשים מהאדם לבחון כל הזדמנות שיש לו מה זה ועל מה הקב"ה הביא מצב זה לפתחו. ברגע שהאדם מפנים שזו עבודתו בעולם, החיפוש אחר המציאות בשטח והרדיפה להבין כל דבר הופכים לדבר משני ושולי כי יש לנו עבודה הרבה יותר עליונה ופנימית – לגלות את הקב"ה בכל המקומות הללו ולפרסם את שמו ית' בעולם.

דמות דומיננטית

ביארנו עוד השבוע בשם הרה"ק בעל דגל מחנה אפרים זי"ע, שמקשה כיצד יתכן לקחת 12 איש לשכנע 600,000 איש אחרים? איך עושים את זה? ועוד להכניס אותם לארץ ישראל למקום סכנה של שבעה עממין, אם חפץ משה רבינו לעודד את עם ישראל יקח אנשים שיעברו בכל הקהילות וידברו דברי חיזוק ואמונה תורה ותפילה? ... ומבאר שכמובן היתה כאן כוונה. כל אחד יודע שבבית שלו אם קוראת סיטואציה לא סימפטית, לדוגמה ילד שפך את הצלחת על הרצפה או שבר משהו, עיני כל העדה

נשאות לראות כיצד האבא יגיב. האב בתור דמות מרכזית במשפחה נבחן כעת – לדורות! אם יעבוד על מידותיו ויגיב בנחת הרי שהעביר את צורת ההתנהגות הנינוחה לתוך הסיטואציה ואז אותם אנשים/ילדים שנמצאים כעת במחנק, זכו לקבל תגובה חיובית ואמפתית והם זוכרים לטובה את האדם שהוציא אותם מהמחנק. אבל אם אדם מאבד את העשתונות והורס כל חלקה טובה, נזכר ונחנק לדיראון... ובעומק הדברים: הקב"ה נותן לנו סיטואציה (המכונה - מידה) ונותן לנו חיות בתוכה שניקה אותה למקום של עבודת ה' פנימית ועי"ז נתעל את החיות הזו לכל הסביבה לחזק את עצמנו ואת האחרים. אם אמנם כך נתנהג הרי שהחלשנו את הרע והתחיינו מהחיות. אך אם נכשלנו – כל החיות הזו עוברת ל'צד השני' ומקבלת חיזוק כפי שנבאר לקמן, ואז אנו נהיים נשלטים ע"י הסט"א. משה רבינו היה צריך להעביר מסר חיוני לעם ישראל. עד היום הייתם במדבר היה לכם ריפוד של 'ענן' 'מן' 'באר' וכל עבודת המידות שלכם הסתכמה כמה תצטרכו להרחיק מהבית כדי לאסוף את המן במידה ולא התנהגתם כראוי... אך מהיום והלאה אנו עולים שלב. ארץ ישראל – ארץ אשר תמיד עיני ה' אלוךך בה. אחרי שהבנו שבכל פעולה – ההתנהגות של האדם מקרינה החוצה ומשפיעה, בארץ ישראל זה כאין וכאפס לעומת מה שעברו במדבר. כאן בארץ ישראל יש כנעני חתי פריזי אמורי גרשי וכו' היינו שכל המידות הרעות מתחילות להתעורר בתוך האדם, וזה כבר צריך הכוונה איך ליישם את הדרך. לכן בחר משה רבינו 12 אנשים צדיקים ראשי נשיאים שילכו לשם – בנגב, ויחוו את המעברים ויחזרו לספר ולהשפיע לכולם את דרך ההתמודדות שיש כאן! יקחו את החיות המחיה את המידות הללו ויקרינו לכולם – 'ובחרת בחיים'. ויאמרו לכולם: אל תתפעלו ממה שאתם רואים אלא תגלו שם את הבורא, בכל דרכיך דעהו – ואז כל החיות הזאת תלקח מאותם אומות העולם שהרי הקב"ה מחיה את הסט"א כמו אדם גוסס (זוה"ק) ולכן הם מחפשים כל הזמן את ה'חמצן' שלהם וברגע שאדם חוטא הם מקבלים ממנו את החיות שהקב"ה שלח דרכו. אולם אם אדם מכיר בזה ולא נותן להם את החיות הזו, הוא מחליש אותם עוד יותר ונותן את החיות הזו לעצמו ולסביבתו. ממילא אם היו באים ומדברים טוב שהכל מאת הש"ת – יכלו להקרין זאת ל600,000 איש שרק חיכו למוצא פיהם. אך במקום זאת קרה ההיפך... שכולם קיבלו את ה'רעל' ויותר מזה האומות קיבלו חיזוק להילחם בהם כפי שאמנם קרה אח"כ שהפילו אותם עד חרמה. כמו כן אם נביט על מצבו של קרח יתכן ויש ממש בטעותנו מי צריך להיות והיכן. אך לא זה הוא רצון ה' אלא שיתן את ההסתכלות שלו על ידי הכנעה לסביבה שהקב"ה שלח עבשיו. ובוזה הוא טעה, כפי שביארנו שכשהאדם מגלה את מטרת הבריאה להכניע את כל הבנתו לרצון ה', כדי לגלות את ה' בבריאה, כל החשבונות הופכים לשוליים מול היופי של החיבור לחיות ה' והקרנתה החוצה לסביבה.

נכתב נערך ועובד ע"י ר' נפתלי בינג הי"ו

אודות היהלום:

הרעיון הטמון ביהלום הינו כאשר נניח אותו בחדר חשוך ונאיר עליו עם פנס רב עוצמה –או אז החדר יאיר בשלל צבעים וגוונים. ככל שהיהלום יהיה מלוטש יותר כך נגלה גוון נוסף שנשבר באופן מופלא על קירות החדר ... כך גם אנו כאותו יהלום, הקב"ה מאיר דרכנו את אורו רב העוצמה – ודווקא בנקודות החושך שבנו – הניסיונות והמעברים, כל אחד מהם הוא ליטוש שמאיר את אור ה' בגוון מיוחד נוסף. בהצלחה

לעילוי נשמת ולהצלחת:

לע"ז או"צ הכ"ז
הר"ד מאיר ב"ד נפתלי ז"ל
ח . נ . צ . ב . ה .

לקבלת העלון להארות והערות

bingnaftali@gmail.com
0527645800

פינת הליטוש

ר' אשר היה אומר: הרבה אנשים חושבים שלחיות באמונה הכוונה לחיות בתוך איזו סערת נפש ומאבק קשה ואז להתגבר על כל זה ולהאמין שהכל לטובה, וההרגשה היא כאילו עומד לפני הגרדום. אך האמת היא שעל פי רוב לחיות באמונה הכוונה לחיות בשיא השקטות והפשטות – פשוט שה' מנהל הכל. בואו נחשוב לרגע, האדם המאמין ויודע שהכל מאיתו יתברך שמו, כיצד מגיע בכלל לסערת נפש?? יתכן מאוד שסערת הנפש באה מחמת שהאדם רוצה כל דבר ורוצה להבין כל דבר וזה – ההיפך הגמור של אמונה. האמונה הינה מציאות של שקטות ושלוה – כי בין כה איננו רואים ואיננו מבינים כלום כי הכל הקב"ה מנהיג.